

له تراژیدیاکانی ژیاڼه وه

نووسینی: ئولریکه کۆلتهرمان . و. هه‌لۆ به‌رزنجیه‌یی ۱۷.۴.۲۰۲۵



ئهم خانمه فه‌ره‌نسییه **Claudine Spire** که ته‌مه‌نی ۷۸ وینه‌یه‌کی ره‌شو و سپی کۆنی به‌ده‌سته‌وه‌یه که چه‌ند منداڵیکن و ئهو ئاماژه به‌یه‌کیکیان ده‌کات، که‌وا خۆیه‌تی.. ئهم وینه‌یه‌ی پێش ماوه‌یه‌ک له ئهرشیفی وه‌زاره‌تی ده‌ره‌وه‌ی فه‌ره‌نسا به‌ده‌ست هه‌یناوه .

ناوبراو هه‌تا ئیستا به‌دوای بڼه‌چه‌ی خۆیدا ده‌گه‌رئ و ده‌یه‌وئ بزانی باوک و دایکی کئ بوون .!ناوبراو ده‌لئ هه‌ر له منداڵیه‌وه زانیومه که‌وا من له‌وانه‌ی ده‌وروبه‌رم ناچم سه‌ر به‌وان نیم .!ئهم خانمه وه‌ک منداڵیکی سه‌رده‌می جه‌نگ خه‌لکی ئهو به‌ش‌ه‌ی ئه‌لمانیایه که له‌لایه‌ن فه‌ره‌نساوه داگیر کرا بوو!.. چاره‌نووسه تراژیدیاییه‌که‌ی وابه‌سته‌ی ئهو دۆخه‌یه و له دایکیکی ئه‌لمان و باوکیکی سه‌ربازی فه‌ره‌نسا‌یی له‌دایک بووه .

سپیرا ده‌لئ: نزیکه‌ی ۱۵۰۰ منداڵی وه‌ک من له نیوان ۱۹۴۶-۱۹۵۱ له‌لایه‌ن به‌رپرسانی فه‌ره‌نسا‌یی‌وه به‌نایاسایی براون و دراونه‌ته‌ خه‌زانی فه‌ره‌نسا‌یی به‌خه‌یویان بکه‌ن. فه‌ره‌نسییه‌کان ئه‌وده‌م به‌ وردی سه‌ردانی نه‌خۆشخانه‌ی منداڵ بوونیان ده‌کرد و

گوشاریکی زوریان له دایکان ده کرد مندالہکانیان لی بسه نن و بیانبه نن بو خویان .. میژوونوس Yves Denéchère زانکوی Anger ده لی : ئامانجه که زیاکردنی ژماره ی دانیشتون بووه .

ئهو ده م هه موو ئهو ئافره ته فهره نسبیانه ی زگیان به پیاویکی فهره نسایی ئاوس ده بوو، پیویست بوو له سه ریان سه ردانی به پیره به رایه تییه کی تایبه تی بکه ن و خویان ناوونوس بکه ن ..

ئیدی فهره نسبییه کان هه ر له سه ر جیگاوه کاتی پیش ئه وه ی مندالیان بیت به ناوی ئه فسه رانی Recherche که ناچاریان ده کردن مندالہکانیان لی بستینن و له یه کتر دایانبریئن، ئه مه ش به بیاوی ئه وه ی ئه م زاروکانه له فهره نسا چاره نووسیکی باشتریان ده بیت .

هه ر به وه شه وه نه ده وه ستان، به لکوو به ژنان فۆرمی ده درا تا ئیمزای له سه ر بکه ن، که وا بیسه لمینن به خواستی خویان مندالہکانیان ده دن به به پیره به رانی فهره نسایی و خوبه خشانه ده ستبه رداریی هه موو مافه کانی دایکایه تی ده بن .. دایکی Spire کاتی خوی به ۱۹ سالی دووگیان ده بی و دایک و باوکی زور به مه نارحه ت و ته نگی پی هه لده چنن ئه و مندالہ ی بوویه تی وه ک "مندالیکی له که سیکی دوژمن" بیداته وه به فهره نساییه کان .

کلاودینا سپیرا ته مه نی سال و نیویک بووه کاتی ده دریته به خانه ی سه رپه رشیارانی مندالانی فهره نسایی له Nordrach ی ناوچه ی Schwarzwald ی سه ر Lebensboreb Heim به فهره نساییه کان.

کاتی نازییه کان له م شوینه پشتیوانی له ره گزی ئاریی ده کرا . فهره نسبییه کانیش بو ره چاوکردنی به خویکردنی مندالیک به هه مان شیوه ره فتاریان ده کرد و به وته ی Denéchère: فهره نساییه کان به ر له هه رشتیکی مندالی سپی پیست و سوورفل و ته ندروست باشیان هه لده بژارد و ده یانبرد بو ولاته که ی خویان .

زوربه ی سه ربازانی سوپای فهره نسا، خه لکی ره شپیستی باکوور و ئه فه ریقای ره ش بوون له گه ل ئه وه شدا زوریک له مندالان خواسته کانیان ئه وانیان به دی نه ده هینان، ئیتر یان ده درانه وه به دایک و باوکیان یاخود به خانه ی سه رپه رشتی مندالانی ئه لمانی .

کلاودینا ده لی: منیش له لیستی ئه و مندالانه بووم که پیشنیاز نه کرا بووم، خیزانیکی هه لمبگریته وه و به خیوم بکات باوکی ناوبراو خه لکی مه غریب بووه، لی دواچار چانسی هه بوو خیزانیکی زور خوشه ویست و باشی به تووشه وه بووه . کلاودینا له ته مه نی ۵۰ سالییه وه که وتوته سوراحی بنه چه ی خوی! ده لی: هه ر ده مزانی هه لگیراومه ته وه به لام له بارودوخه که نه ده گه یستم . هه تا شتی زیاتری له م باره یه وه زانیوه، پتر شوک ی دایگرتووه . ده لی: ئه وه ی ده ولته تی فهره نسا ئه و کات کردوویه تی چه ند قیزه ونه، به و ئه ندازه یه ش قیزه ونه بو ئه لمان که ریگه یان به کاری وا داوه .

کلاودینا ههول و سۆراخی زۆری کرد تا دایکی دۆزییه وه .یه کهم دیداریان له بهردهم نهخۆشخانهیهک بووه له Offenburg دهلی: زۆر نامۆ و سهیر بوو، ئه و به ناوی Margrete بانگی ده کردم، ناوی راستینه کهی خۆم. که گۆریویانه به . Claudine میژوونوو سه که دهلی: راستیه کهی ئه م کارانه له ئاکامی نه بوونی ده سه لاتیکه یاساییدا ئه نجام درا ون. ئه لمانیا داگیر و دابه شکرا و بووه .

وا پیده چۆ روودا وه کان به سه ر چوو بن، بابه ته که لای رای گشتی به ته واوی نه ناسرا وه و نایزانن. سالی ۲۰۲۲ گۆرانکارییهک بوو فیلمیکه دیکۆمینتاری له سه ر نیشان درا. ، خانمه نووسه ر Anke Feuchter ومانیکه هه ست بزوینی له سه ر نووسی که چیرۆکی یه کێ له و دایکانه ده گێریتته وه. ئیدی له و کاته وه زۆر مندالی تری وه ک کلاودینا ویلن به دوا ی بنه چه ی ئه لمانی خویان دا..

ئه وه ی نا جو ره به رپوه به رایه تییه کانی فه ره نسا ده یانویست هه موو به لگه کانی له مه ر بردنی منالانی ئه لمان بو فه ره نس ته مو مژاوی بکه ن.. به لام ئه مه ش له نا وه وه بووه مایه ی به رزبوونه وه ی ده نگه ی ناره زایی و ره خنه. لی هه نووکه بو میژوونوو سان و ئه وانه گرفتاری ئه م حاله ته ن ده یانه وئ تیشکی بخه نه سه ر لاپه ره تاریکه کانی په یوه ندی فه ره نسا و ئه لمانیا به رده ستن.

ئا به م شیوه یه کلاودینا سپیرا ئه و وینه یه ی به ده ستیه وه یه تی له ته ک مندالانی تر دا ده ستکه وت .

ناوبرا و تا ئیستاش ویله به دوا یی وینه ی تایبه تی خوی دا..

سه رچا وه : رۆژنامه ی دیر تاگه سشیگل